

ΟΙ ΠΡΩΤΟΙ ΧΡΙΣΤΙΑΝΟΙ ΚΑΙ ΑΙ ΣΥΜΒΟΛΙΚΑΙ ΑΥΤΩΝ ΠΑΡΑΣΤΑΣΕΙΣ

B'.

Τὰ ἱερὰ μονογράμματα

ΙΗΣΟΥΣ ΧΡΙΣΤΟΣ. Ἰδοὺ τὸ ἅγιον καὶ ἱερὸν ὄνομα, τὸ ὄνομα τὸ ὑπὲρ πᾶν ὄνομα, ὃπερ ἀποτελεῖ τὸ κέντρον, τὴν βάσιν καὶ τὴν ἐστίαν πάσης σκέψεως καὶ ἐνεργείας τῶν Χριστιανῶν τῶν πρώτων αἰώνων.

Τὰ ἀρχικά ἐπομένως γράμματα τοῦ ἱεροῦ τούτου ὀνόματος ΙΧ ἢ ΙΧΡ διαφόρως συνδυαζόμενα ἀποτελοῦσι τὰ πρῶτα καὶ προσφιλέστατα τῶν ἀρχαίων Χριστιανῶν γραμμικὰ σχήματα ἢ μυστικὰ μονογράμματα, δι' ὧν οὗτοι πανταχοῦ καὶ πάντοτε μετὰ φιλοστοργίου ἀγάπης κατεκόσμου καὶ ἐπεσήμαινον πάντα τοῦ τε ἰδιωτικοῦ καὶ δημοσίου αὐτῶν βίου τὰ ἔργα· τὸ στοιχεῖον μάλιστα Χ, ὡς ἀρχικὸν τοῦ ὀνόματος «Χριστός» τοσούτῳ στενῶς μετὰ τοῦ χριστιανισμοῦ ἦν συνδεδεμένον, ὥστε Ἰουλιανὸς ὁ Παραβάτης τὸν διωγμὸν, ὃν κατὰ τῶν Χριστιανῶν ἀνέλαβεν, ὠνόμαζεν ἀγῶνα κατὰ τοῦ Χ.

Ἐπειδὴ δὲ μετὰ τοῦ Ἰησοῦ ἀδιαρρήκτως εἰσὶν ἠνωμέναι αἱ ἰδέαι τοῦ Πάθους, ἢ ἐλπίς τοῦ ἀπὸ Θεοῦ ἄρχεσθαι καὶ εἰς Θεὸν ἀναπαύεσθαι (Α Ω), καὶ ὅτι ὁ Ἰησοῦς εἰς ὧν τῆς ἀγίας Τριάδος, κατ' ἀνθρώπον ἔπαθε, διὰ τοῦτο καὶ τὰ ἀρχικά γράμματα τοῦ ἱεροῦ ὀνόματος Ἰησοῦς Χριστός, ποικίλως, ὅτε μὲν μετὰ τῶν διαφόρων τύπων τοῦ Σταυροῦ, ὅτε δὲ μετὰ τοῦ Α καὶ Ω τῆς Αποκαλύψεως καὶ ἄλλοτε μετὰ τριγωνικῶν σχημάτων συνδυαζόμενα καὶ περιπλεκόμενα, ἐξέφραζον τὴν περὶ τοῦ προσώπου τοῦ Ἰησοῦ διδασκαλίαν τῆς Ἐκκλησίας.

Τοιουτοτρόπως, αἱ ἀρχαῖαι αὗται γραμμικαὶ παραστάσεις τῶν Χριστιανῶν τῶν πρώτων αἰώνων ἀποτελοῦσι τὴν πρώτην καὶ θεμελιώδη βάσιν, καὶ τὸν πυρῆνα τοῦ μετέπειτα λαμπρῶς ἀναπτυχθέντος συστήματος τῆς Χριστιανικῆς Ἀγιογραφίας.

Συμβολικαὶ παραστάσεις

Ὁ πλοῦτος ὁμως τῶν νέων ἰδεῶν καὶ ἡ πληθὺς τῶν διδασμάτων τοῦ νέου θρησκευματος ἦν μέγας· ἐπομένως ὑπὸ τοιαῦτα ἀπλᾶ γραμμικὰ σχήματα ἦν ἀδύνατον οἱ πρῶτοι Χριστιανοὶ νὰ ἐκφράσωσιν ἢ ἀναπαραστήσωσι τὸ πλῆθος τῶν ὑψηλῶν καὶ ὠραίων ἰδεῶν, ἅς ὡς διψᾶσαι ἔλαφοι ἠρύοντο ἀπὸ τῆς μελέτης τῶν ἁγίων Γραφῶν· διὰ τοῦτο, ὡς τάχιστα, ἀπὸ τῶν γραμμικῶν τούτων σχημάτων, αὐτῶν τῶν πατέρων τῆς Ἐκκλησίας εἰσηγουμένων, οἱ ἀρχαῖοι Χριστιανοὶ προήχθησαν εἰς τὴν ἀπεικόνισιν πολλῶν ἄλλων συμβολικῶν παραστάσεων, ἐν αἷς, ἐν μυστικῇ πάλιν ἐννοίᾳ βαθυτάτης θρησκευτικῆς συναισθήσεως καὶ τὰς λαιπὰς ἀληθείας τῆς πίστεως διεώρων καὶ διηρμήνευον.

Οὕτω διεσώθη ἡμῖν πολύτιμον χωρίον ἀρχαιοτάτου Πατρὸς, Κλήμεντος τοῦ Ἀλεξανδρέως, ἐν ᾧ ὁ ἅγιος οὗτος θαυμαστής τῶν μυστικῶν καὶ συμβολικῶν παραστάσεων, ἀποτρέπων τοὺς Χριστιανούς νὰ προσέχωσιν εἰς τὰ εἰδῶλα, ὠρισμένως ἀναφέρει καὶ τίνας συμβολικὰς ἀπεικονίσεις πρέπει οὗτοι νὰ μεταχειρίζωνται, καὶ τίνας ν' ἀποφεύγωσιν, ὡς ἀπαδούσας εἰς τὸ πνεῦμα τῆς Ἐκκλησίας. Ἰδοὺ δὲ κατὰ λέξιν ὡς ἔχει τὸ πολύτιμον τοῦτο χωρίον.

«Αἱ δὲ σφραγίδες ἡμῶν, λέγει ὁ Ἰερὸς Πατήρ, ἔστων πελειὰς ἢ ἰχθύς ἢ ναὺς οὐριοδρομοῦσα ἢ λύρα μουσικῇ, ἢ κέχρηται Πολυκράτης, ἢ ἄγκυρα ναυτικῇ, ἢ Σέλευκος ἐνεχαράττετο τῇ γλυφῇ, καὶ ἀλιεύων τις ἢ Ἀποστόλου μεμνῆσεται καὶ τῶν ἐξ ὕδατος ἀνασπώμε-

νων παιδίων, οὐ γὰρ εἰδῶλων πρόσωπα ἐναποτυπωτέον, οἷς καὶ τὸ προσέχειν ἀπείρηται, οὐδὲ μὴν ξίφος ἢ τόξον τοῖς εἰρήνην διώκουσιν ἢ κύπελλα τοῖς σωφρονούσιν».

Ἀρμονία ἡ Νομολογία 1906.